

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume: 18 Issue: 4 Year: 2021

Examination of communication skills of physical education and sports teacher candidate students: Example of faculty of sports sciences¹

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adayı öğrencilerin iletişim becerilerinin incelenmesi: Spor bilimleri fakültesi örneği

**F. Pervin Bilir²
A. Erdi Avanoğlu³
Nurşen Şahin⁴**

Abstract

This study aimed to examine the communication skills of students who are studying in the physical education teaching department of the faculties of sports sciences and physical education and sports teacher candidates participating and pedagogical formation certificate program, according to demographic variables. The sample of the study consisted of a total of 377 students, 145 women and 232 men, who continue their education in the physical education teaching, coaching education, and sports management departments of the faculties of sports sciences in the 2019-2020 academic year. Personal information form and the “Communication Skills Scale” that is developed by Korkut Owen and Bugay (2014) were used as data collection tools. Since the data did not show a normal distribution, non-parametric tests were analyzed and descriptive statistics were used. According to the findings obtained, it was observed that the communication skills of the students were high

Özet

Bu çalışma, spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi öğretmenliği bölümü ve pedagojik formasyon sertifika programına katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları olan öğrencilerin demografik değişkenlere göre iletişim becerilerinin incelenmesini amaçlamıştır. Çalışmanın örneklemini, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi öğretmenliği, antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören 145 kadın, 232 erkek olmak üzere toplam 377 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve Korkut Owen ve Bugay (2014) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, normal dağılım göstermediğinden non-parametrik testlerle analiz edilmiştir ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin iletişim becerilerinin; “iletişim ilkeleri temel beceriler”, “kendini ifade etme”, “etkin dinleme-sözel olmayan iletişim” alt

¹ This study is an expanded version of the oral presentation presented at the ISPEC 4th International Congress of Social and Human Sciences held in Ankara between 12-14 June 2020.

² Prof. Dr., Çukurova University, Faculty of Sports Sciences, Department of Sports Management, pbilir@cu.edu.tr

² ORCID ID: [0000-0001-5413-3712](https://orcid.org/0000-0001-5413-3712)

³ Research Assistant, Niğde Ömer Halis Demir University, Faculty of Sports Sciences, Department of Coaching Education, e.avanoğlu@gmail.com ³ ORCID ID: [0000-0001-6759-047X](https://orcid.org/0000-0001-6759-047X)

⁴Ph.D., MEB, Physical Education and Sports Teacher, nurssahin2017@gmail.com ⁴ ORCID ID: [0000-0002-6081-6373](https://orcid.org/0000-0002-6081-6373)

in the sub-dimensions of “communication principles basic skills”, “self-expression”, “active listening and non-verbal communication” and close to high in the “willingness to communicate” sub-dimension. It was determined that the communication skills of the students differed according to their gender and grade levels, and did not differ according to their participation in the departments and pedagogical formation certificate program. As a result, it can be stated that the communication skills of the students studying in the faculties of sports sciences and participating in the pedagogical formation certificate program are generally high, and there is no difference between the students studying in the physical education department and the students participating in the pedagogical formation certificate program.

Keywords: Communication skills, formation program, physical education and sports teaching, sports.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

boyutlarında yüksek; “iletişim kurmaya isteklilik” alt boyutunda ise yükseğe yakın oldukları görülmüştür. Öğrencilerin iletişim becerilerinin cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre farklılaştığı; bölüm ve pedagojik formasyon sertifika programına katılma durumlarına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak; spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören ve pedagojik formasyon sertifika programına katılan öğrencilerin iletişim becerilerinin genel olarak yüksek, beden eğitimi bölümünde eğitim alan öğrenciler ile pedagojik formasyon sertifika programına katılan öğrenciler arasında farklılık olmadığı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerisi, formasyon, beden eğitimi ve spor öğretmenliği, spor.

1. GİRİŞ

Bir ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel yönden gelişmesini sağlayan en temel unsur eğitimidir. İnsanların, kültür ve refah seviyelerindeki artış eğitimleri ile doğru orantılı olduğu söylenebilir. Eğitim sayesinde insanlar, kültürlenirler ve sosyalleşirler (Kartal ve Afacan 2012; Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, Ertürk, 1997). Ayrıca günümüz toplumunun; bilgiye erişen, kullanabilen, analiz eden, sentez ve değerlendirme yapabilme gücü ile iletişim ve eleştirel düşünme becerilerine sahip olan, araştıran, sorgulayan, evrensel değerleri içselleştiren, kendisini sürekli yenileyerek, üretken ve yapıcı bireylere gereksinimini karşılamayı amaçlar (Saracaloğlu vd., 2009).

Eğitim; bireyin kendi yaşantıları yoluyla davranışlarında istendik değişimler meydana getirme sürecidir. Bu sürecin aktörleri olan öğretmenler, öğrenciler ve veliler açısından günümüze kadar pek çok yönü ile ele alınmıştır. Sistemin katalizör görevini üstlenen öğretmenlerin, bilgili ve donanımlı bireyler yetiştirmesi beklenmektedir ve bunu sağlayabilmek için de pek çok beceriye ve geniş bir bakış açısına sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin, sahip oldukları alan bilgisini öğrencilere aktarmalarında ve öğrenme ortamının oluşturulmasında iletişim becerileri ön plana çıkmaktadır. Öğretmenlerin iletişim becerileri; sınıf kontrolünden öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımına, öğrenciler ve veliler ile etkileşime varıncaya kadar pek çok noktada önem kazanmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin iletişim becerileri, eğitim sisteminde ön plana çıkmaktadır (Majid vd., 2010). Bu becerilerin büyük bir kısmı, öğretmenlerin eğitim aldıkları dönemlerde kazanılmaktadır. Kapsamlı alan bilgisine sahip olan öğretmenler; eğitim sistemi içinde uygulamada, program planlamada, öğretim hedeflerini gerçekleştirmede ve öğrencileri etkilemede iletişim becerilerini kullanmaktadırlar (Katkat ve Mızrak, 2003). Ayrıca öğretmenlerin sınıf içerisindeki iletişimi, öğrenci başarısıyla da ilişkilidir (Aslantaş, 1998; Balcı, 1995). Bu bağlamda, öğrenme ve iletişimin bir bütün olduğu ve başarılı öğrenmenin etkili iletişim ile gerçekleşebileceği söylenebilir (Bolat, 1996).

İletişim; çift yönlü bir etkileşim ile bilgi akışının gerçekleştirilmesi sürecidir (Işık, 2016). Süreç, gönderen, mesaj, alıcı, kanal ve dönütten oluşur (Ergin, 2020). İletişimde hedeflenen karşı tarafın anlaşılmasıdır (Uluoğlu vd., 2007). İletişimde davranış değişimlerinin ortaya çıkması sonucunda, eğitimin değişmez bir parça olduğu söylenebilir (Bolat, 1996). Alan yazında iletişimin eğitimdeki yeri ve önemini ortaya koyan çalışmalara bakıldığında; öğretmen ve öğrenci iletişimde sadece öğrenmenin gerçekleşmesi için değil öğrencinin derse olan ilgisinin çekilmesiyle de doğru orantılı (Karagöz ve Kösterelioğlu, 2008) olduğu; öğretmenin iletişim becerisinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli rol oynadığı (Khan vd., 2017); iletişim becerilerini etkili kullanan öğretmenlerin, sınıf yönteminde başarılı oldukları (Gülbahar ve Sıvacı, 2018); öğretmenlik programlarının müfredatlarına iletişim dersinin eklenmesinin faydalı olacağı (Çevik, 2011) ve eğitimdeki önemi nedeni ile de iletişim becerilerinin geliştirilmesinin gerekli olduğu (Kılıçgil vd., 2009; Çetinkaya, 2011; Özerbaş vd., 2007; Gülbahar 2010; Tepeköylü 2007; Dilekmen vd., 2008; Yılmaz vd., 2009; Pehlivan, 2005; Ihmeideh vd., 2010) görülmektedir. Bu bağlamda özellikle BESYO ve spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerini araştıran çalışmalarda (Tepeköylü, 2007; Tepeköylü vd., 2009; Kılıçgil vd., 2009; Dumanöz, 2021; Şahan ve Gönen, 2018; Özşaker, 2013) çeşitli boyutlarda incelenmiştir.

Pedagojik formasyon, eğitim fakülteleri dışındaki yükseköğretim kurumlarındaki programlardan mezun olan bireylerin, öğretmen olarak atanabilmek için öğretmenlik mesleğine yönelik pedagojik bilgi ve becerileri kısa süreli eğitim programını ifade etmektedir (Gün, 2020). Talim Terbiye Kurulu'nun 20.02.2014 tarihinde almış olduğu 9 sayılı kararına göre belirli bölümlerde lisans eğitimine devam eden ya da mezun olan öğrenciler pedagojik formasyon eğitim sertifikası programından faydalanabilir. Yüksek Öğretim Kurulu tarafından yürütülen pedagojik formasyon sertifikası programını başarı ile bitiren adaylar, öğretmenlik sertifikası alarak, öğretmenlik yapmaya hak kazanırlar (MEB, 2014). Programa yönelik olarak; öğretmen adaylarının programa olumlu baktıkları ve yeterli olduğu (Altınkurt vd., 2014; Gülşen ve Seyratlı, 2014; Kanadlı ve Karakuş, 2016) yanında kısa süreye sıkıştırılan derslerin uygulamasının olmamasının programın verimini düşüreceği (Demirtaş ve Kırbaç, 2016) ve sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak için işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenme sürecinde uygulanmasının yararlı olduğu (Halimah ve Sukmayadi, 2019) belirtilmektedir.

Spor bilimleri fakültelerinde öğretmenlik bölümü öğrencileri, beden eğitimi ve spor öğretmeni olabilmek için seçtikleri bölümde gerekli bilgi, beceri ve donanım sağlayan pedagojik eğitimler almaktadırlar. Fakat antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümünde, beden eğitimi ve spor öğretmeni olabilmek için pedagojik formasyon programlarına katılmaları gerekmektedir. Ancak kısıtlı uygulamalar ile kazandıkları bilgi, beceri ve donanımları, öğrenme ve öğretmenin temeli olan iletişim becerilerini ne derece başarılı uyguladıkları üzerinde düşünülmesi ve çalışılması gereken bir konu olabilir. Bu çalışma, spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi öğretmenliği bölümü ve pedagojik formasyon sertifikası programına katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni aday öğrencilerin demografik değişkenlere göre iletişim becerilerinin incelenmesini amaçlamıştır ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Öğrencilerin iletişim becerilerinin düzeyi nedir?
- Öğrencilerin iletişim becerileri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğrencilerin iletişim becerileri öğrenim görülen bölüme göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğrencilerin iletişim becerileri sınıf seviyelerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmenlik bölümü öğrencileri ile pedagojik formasyon sertifikası programına katılan öğrencilerin iletişim becerileri farklılaşmakta mıdır?

2. MATERYAL VE METOT

Çalışma, betimsel ve nicel olarak tasarlanmıştır. Örnekleme 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında Niğde Ömer Halisdemir ve Çukurova Üniversiteleri Spor Bilimleri Fakültelerinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümlerinden 145 kadın ve 232 erkek olmak üzere toplam 377 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada, veri toplama aracı olarak Korkut Owen ve Bugay (2014) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” (İBDÖ) ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Ölçek; 5’li likert tipinde, 4 alt boyut ve toplam 25 maddeden oluşmaktadır. “İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler” (İİTB) alt boyutu 10 madde (1, 3, 6, 13, 15, 16, 21, 23, 24, 25), “Kendini İfade Etme” (KİE) alt boyutu 4 madde (2, 5, 17, 20), “Etkin Dinleme - Sözel Olmayan İletişim” (EDSOİ) alt boyutu 6 madde (10, 11, 12, 18, 19, 22) ve “İletişim Kurmaya İsteklilik” (İKİ) alt boyutu 5 maddeden (4, 7, 8, 9, 14) oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları ise alt boyutlarda İİT için 0.79; KİE için 0.72; EDSOİ için 0.64; İKİ için 0.71 ve toplam için de 0.88’dir. (Korkut Owen ve Bugay, 2014). Bu çalışmadaki cronbach alpha değerleri; İİT’de 0.76, KİE’de 0.75, EDSOİ’de 0.74, İKİ’de 0.66 ve toplamda da 0.89 şeklindedir.

Veriler, normal dağılım göstermediğinden ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney-U, ikiden fazla karşılaştırmalarda Kruskal Wallis ve farklılığın kaynağını belirlemede manuel Mann Whitney-U testleri ile analiz edilmiştir. Ayrıca tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Çalışmanın bulguları aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Demografik Bilgiler

Değişkenler		N	f	%
Cinsiyet	Erkek	232	232	61.5
	Kadın	145	145	38.5
Yaş Aralığı	17-19	27	27	7.2
	20-22	258	258	68.4
	23-25	71	71	18.8
	26 ve üzeri	21	5.6	5.6
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	231	231	61.3
	Antrenörlük Eğitimi	100	100	26.5
	Spor Yöneticiliği	46	46	12.2
Sınıf	1. Sınıf	4	4	1.1
	2. Sınıf	79	79	21.0
	3. Sınıf	126	126	33.4
	4. Sınıf	168	168	44.6
Pedagojik Formasyon Durumu	Beden Eğitimi Öğretmenliği (Hayır)	231	231	61.3
	Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi (Evet)	146	146	38.7
Toplam		377	377	100

Tabloya göre; katılımcıların % 61.5’nin erkek, % 68.4’nün 20-22 yaş aralığında, % 61.3’ünün beden eğitimi öğretmenliği bölümünde, % 44.6’sının 4. sınıf, % 61.3’nün pedagojik formasyon almadığı görülmektedir.

Tablo 2. İletişim Becerilerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Alt Boyutlar	N	Ortalama	Ss	Min.	Max.
İİTB	377	4.12	.50807	2.00	5.00
KİE	377	4.18	.65928	1.50	5.00
EDSOİ	377	4.15	.55438	1.33	5.00
İKİ	377	3.88	.62717	2.20	5.00

Tablo 2'ye bakıldığında; katılımcıların iletişim becerilerinin İİTB, KİE ve EDSOİ alt boyutlarında yüksek; İKİ alt boyutunda ise yükseğe yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Cinsiyete Yönelik Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İİTB	Erkek	232	183.98	42684.50	15656.50	.257
	Kadın	145	197.02	28568.50		
KİE	Erkek	232	183.47	42381.50	15585.50	.253
	Kadın	145	196.51	28494.50		
EDSOİ	Erkek	232	180.22	41810.50	14782.50	.047*
	Kadın	145	203.05	29442.50		
İKİ	Erkek	232	186.82	43343.00	16315.00	.622
	Kadın	145	192.48	27910.00		
Toplam		377				

*p<0.05

Tabloda, EDSOİ alt boyutunda katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık bulunurken (p<0.05); İİTB, KİE ve İKİ alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0.05).

Tablo 4. Bölümlere Yönelik Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Bölüm	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
İİTB	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	231	192.78	2	.812	.666
	Antrenörlük Eğitimi	100	181.18			
	Spor Yöneticiliği	46	187.01			
KİE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	231	189.23	2	.302	.860
	Antrenörlük Eğitimi	100	184.19			
	Spor Yöneticiliği	46	194.32			
EDSOİ	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	231	186.68	2	.991	.609
	Antrenörlük Eğitimi	100	187.52			
	Spor Yöneticiliği	46	203.88			
İKİ	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	231	185.44	2	2.586	.274
	Antrenörlük Eğitimi	100	186.15			
	Spor Yöneticiliği	46	213.07			
Toplam		377				

p<0.05

Tablo 4'e göre; bölümler açısından iletişim becerilerinin bütün alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0.05).

Tablo 5. Sınıf Düzeyine Yönelik Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
İİTB	1	4	69.25	3	5.155	.161
	2	79	185.84			
	3	126	189.35			
	4	168	193.08			
KİE	1	4	134.25	3	10.022	.018*
	2	79	166.93			
	3	126	179.12			
	4	168	206.91			
EDSOİ	1	4	179.50	3	3.162	.367
	2	79	172.08			
	3	126	187.74			
	4	168	198.13			
İKİ	1	4	221.50	3	2.669	.445
	2	79	179.16			
	3	126	182.15			
	4	168	197.99			
Toplam		377				

*p<0.05

Tablo 5'te, çalışmaya katılan öğrencilerin devam ettikleri sınıfları açısından İİTB, EDSOİ ve İKİ alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmazken ($p>0.05$); KİE alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p<0.05$). KİE'deki farklılığın kaynağını belirlemek için manuel olarak Mann Whitney-U testi yapılmış ve Tablo 6'da sonuçları verilmiştir.

Tablo 6. Kendini İfade Etme Alt Boyutunda Farklılığın Kaynağını Belirlemeye İlişkin Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
KİE	1	4	35.75	143.00	133.00	.592
	2	79	42.32	3343.00		
	1	4	50.38	201.50	191.50	.423
	3	126	65.47	8183.50		
	1	4	53.13	212.50	202.50	.170
	4	168	87.29	14665.50		
	2	79	98.31	7766.50	4606.50	.417
	3	126	105.15	13143.50		
	2	79	106.30	8398.00	5238.000	.007**
	4	168	132.32	22230.00		
	3	126	134.51	16813.50	8938.500	.028*
	4	168	156.29	26257.50		

*p<0.05, **p<0.01

Tablodaki istatistiksel değerlere göre; 2. sınıf ile 4. sınıfa devam eden öğrencilerde 4. sınıfta olanlar lehine ($p<0.01$) ve 3. sınıf ile 4. sınıfa devam eden öğrencilerde 4. sınıfta olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 7. Pedagojik Formasyon Durumuna Yönelik Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Pedagojik Formasyon	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İİTB	Evet	146	187.33	27163.00	16578.00	.868
	Hayır	231	189.73	43713.00		
KİE	Evet	146	183.02	26720.50	15989.50	.396
	Hayır	231	192.78	44532.50		
EDSOİ	Evet	146	192.67	28130.50	16326.50	.601
	Hayır	231	186.68	43122.50		
İKİ	Evet	146	194.63	28415.50	16041.50	.423
	Hayır	231	185.44	42837.50		
Toplam		377				

*p<0.05

Tablo 7'deki istatistiksel değerler, iletişim becerileri alt boyutlarında pedagojik formasyon durumuna yönelik anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir ($p>0.05$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi öğretmenliği bölümü ve pedagojik formasyon sertifikası programına katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adayı olan öğrencilerin demografik değişkenlere göre iletişim becerilerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre; spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, iletişim becerilerinin genel olarak yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 2). Tepeköylü'nün (2007) belirttiği gibi spor yapanların çevrelerinde bulunan insanlarla etkileşim halinde olması sosyalleşmelerine ve öz güvenlerine olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin iletişim becerilerinin genel olarak yüksek olması spor yapan öğrencilerin daha sosyal, girişken, özgüveni yüksek ve faal bireyler olduğu ile ilişkilendirilebilmektedir. Çalışmanın bulgusu, Tepeköylü vd.'nin (2009), sporla uğraşan öğrencilerin branşları fark etmeksizin iletişim becerilerinde anlamlı bir farklılığın olmasının yanı sıra yüksek iletişim becerilerine sahip oldukları sonucu ile benzerlik göstermektedir. Çiçek'in (2018) çalışmasında, düzenli spor yapan yetişkin bireylerin iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmadaki spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin iletişim beceri puanlarının genel olarak yüksek olması bulgusu ile uyumlu olduğu söylenebilir. Aydın vd.'nin (2018), öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirdikleri çalışmalarında, öğrencilerin iletişim becerileri ortalama puanlarının bu çalışma ile benzer bir şekilde yüksek olduğu belirtilmiştir.

Çalışmada cinsiyete (Tablo 3) göre sadece etkin dinleme-sözel olmayan iletişim alt boyutunda farklılık belirlenmiştir. Ancak ortalama puanlarının yüksek olması kadınların iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu ortaya koymaktadır. Kadınların genellikle sözel olmayan iletişimde yani hem beden dili hem de jest ve mimikler ile iletişimde; ayrıca iyi bir dinleyici olma noktasında erkeklerden ayrıştığını ifade etmektedir. Alan yazında çalışmanın bulgusu ile benzer olan pek çok çalışma olmakla (Aydın ve Ergin, 2013; Kılıçgil vd., 2009; Tepeköylü vd., 2009; Ocak ve Erşen, 2015; Uğur ve Çolakoğlu, 2019) birlikte farklılık olmadığını ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (Çavuşoğlu ve Günay, 2014; Kadakal ve Alver, 2017; Ulukan, 2012; Hacıoğlu, 2017; Şenbakar, 2015).

Çalışmanın diğer bir bulgusu (Tablo 4) bölüm değişkenine göre anlamlı farklılığın olmadığını göstermektedir. Bu duruma göre bölüm değişkeni, iletişim becerilerinde farklılık yaratan bir unsur değildir. Bu bulguyu; sporun sosyalleşmeye olanak sağlayan ve dolayısı ile de iletişim becerilerini doğru orantılı olarak etkileyen uygulamalara sahip olan bir ortam oluşu ile ilişkilendirmek mümkündür. Alan yazında bu bulguyu destekler nitelikte olan çalışmalar bulunmaktadır (Bilir vd., 2009; Tepeköylü vd., 2009; Çavuşoğlu ve Günay, 2014; Aydın vd., 2018). Bununla birlikte bölümler arasında anlamlı farklılık belirlenen çalışmalar da bulunmaktadır (Dalaman vd., 2019; Dilekmen vd., 2008; Aydın vd., 2018).

Öğrencilerin devam ettikleri sınıflara (Tablo 5 ve Tablo 6) göre iletişim becerilerinde sadece KİE alt boyutunda 2. sınıf ile 4. sınıfa devam eden öğrencilerde 4. sınıfta olanlar lehine ve 3. sınıf ile 4. sınıfa devam eden öğrencilerde 4. sınıflar lehine anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bulgu, üst sınıfların okul ortamında daha uzun süredir bulunmaları ve buna bağlı olarak çevreleri ile etkileşimlerinin daha çok olması, aldıkları derslerin kendilerini geliştirmelerinde etkili olduğu ile ilişkili olduğu söylenebilir. Çalışmanın bulgusuyla benzer bir şekilde, Pehlivan (2005), tarafından yapılan araştırma bulgularına göre 4. sınıfın lehine anlamlı bir fark saptanmıştır. Çetinkaya (2011) ise bu bulgunun aksine dördüncü sınıflar ile birinci sınıflar arasında birinci sınıfların lehine anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemiştir. Diğer taraftan iletişim becerilerinde sınıf düzeyinde anlamlı farklılık belirlenmeyen çalışmalar da bulunmaktadır (Kadalkal ve Alver, 2017; Milli ve Yağcı, 2017; Tepeköylü vd., 2009; Aydın vd., 2018).

Çalışmanın öğrencilerin pedagojik formasyon durumuna (Tablo 7) göre iletişim becerilerinin alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığını gösteren bulgusu; pedagojik formasyon alıp almamanın iletişim becerilerinde belirleyici olmadığını ifade etmektedir. Ayrıca öğretmenlik bölümündeki öğretmenlik uygulamaları ve diğer bölümlerin müfredatlarında bulunan iletişim derslerinin de bu bulgunun ortaya çıkmasında etkili olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca çalışmanın bulgularında yer alan tüm öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin yüksek olmasının etkisinin bu bulguya yansıtıldığı ile ifade edilebilir.

Çalışmanın bulgularından hareketle; spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin iletişim becerilerinin genelde yüksek; öğretmenlik bölümü öğrencileri ile pedagojik formasyon programına katılan öğrencilerin iletişim becerilerinin benzer olduğu; kadın öğrencilerin ve 4. sınıf öğrencilerinin daha yüksek iletişim becerilerine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öneriler

Bu çalışmada, spor bilimleri fakültelerindeki bölümlerde öğrenimlerine devam eden öğrencilerin iletişim becerileri demografik özellikler açısından incelenmiştir. Benzer çalışmaların daha farklı örneklerde yapılması ve öğrencilerin iletişim becerilerinde etkili olabileceği düşünülen parametrelerin de birlikte ele alınarak gerçekleştirilmesi önerilebilir. Ayrıca sonraki yapılacak çalışmalarda bu çalışmada ele alınmayan; aktif sporcu olanlar ile olmayanlar ve akademik başarı ile iletişim becerileri ilişkisi de ele alınıp incelenebilir.

Kaynaklar

- Altınkurt, Y., Yılmaz, K. & Erol, E. (2014). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyonları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 48-62.
- Aslantaş, Y. (1998). Sınıf Yönetiminde Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Aydın, O., Kul, M., Yaşartürk, F. & Aydın, B. (2018). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerinin incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği). *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4(Special Issue 3), 37-47.
- Aydın, S. & Ergin, G. (2013). İşletme bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerinin cinsiyet rolleri bağlamında incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 109-128.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Bolat, S. (1996). Eğitim örgütlerinde iletişim: HÜ Eğitim Fakültesi uygulaması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(12).
- Büyükkaragöz, S.Ş. & Çivi, C. (1999). *Genel Öğretim Metotları, Öğretimde Planlama Uygulama*. (10 baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Çavuşoğlu, S.B. & Günay, G. (2014). İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin iletişim becerileri algı düzeylerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 107-121.

- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 567- 576.
- Çevik, D.B. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının iletişim becerileri. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 31(1), 1-13.
- Çiçek, G. (2018). Spor yapan ve yapmayan yetişkin bireylerin iletişim becerileri düzeylerinin karşılaştırılması. *Electronic Turkish Studies*, 13(19), 835-842.
- Dalaman, O., Pepe, K. & Özkurt, R. Spor bilimlerinde okuyan öğrencilerin iletişim becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslar Arası Sağlık ve Spor Sempozyumu*, 18-20 Nisan 2019, Alanya.
- Demirtaş, H. & Kırbac, M. (2016). Pedagojik formasyon sertifika programı öğrencilerinin pedagojik formasyon eğitimine ilişkin görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 138-152.
- Dilekmen, M., Başcı, Z. & Bektaş, F. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 223-231.
- Ergin, A. (2020). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan.
- Gülbahar, B. & Sıvacı, S.Y. (2018). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıf yönetimi yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 268-301.
- Gülbahçe, Ö. (2010). K.K. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 12-22.
- Gülşen, C. & Seyratlı, E. (2014). Formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 14-25.
- Hacıoğlu, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden imgesi hoşnutluğu ve iletişim becerilerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-16.
- Halimah, L. & Sukmayadi, V. (2019). The role of “Jigsaw” method in enhancing Indonesian prospective teachers’ pedagogical knowledge and communication skill. *International Journal of Instruction*, 12(2), 289-304.
- Ihmeideh, F.M., Al-Omari, A.A. & Al-Dababneh, K.A. (2010). Attitudes toward communication skills among students’-teachers’ in Jordanian public universities. *Australian Journal of Teacher Education*, 35(4), 1.
- Işık, M. (2016). *İletişim Bilimine Giriş*. Eğitim Yayınevi.
- Kadalkal, A. & Alver, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Eurasian Education And Culture*, 2(2), 1-20.
- Kanadlı, S. & Karakuş, F. (2016). Formasyon programının öğretmen adaylarının mesleki oz yeterlik inançlarına ve tutumlarına etkisi: Bir karma yöntem araştırması. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3807-3826.
- Karagöz, Y. & Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi metodu ile geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 81-97.
- Kartal, T. & Afacan, Ö. (2012). Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 76-96.
- Katkat, D. & Mızrak, O. (2003). Öğretmen adaylarının pedagojik eğitimlerinin problem çözme becerilerine etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 158.
- Khan, A., Khan, S., Zia-Ul-Islam, S. & Khan, M. (2017). Communication skills of a teacher and its role in the development of the students’ academic success. *Journal of Education and Practice*, 8(1), 18-21.
- Kılıcıgil, E., Bilir, P., Özdiç, Ö., Eroğlu, K. & Eroğlu, B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- Korkut, O.J. & Bugay, A. (2014). İletişim Becerileri Ölçeği’nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 51-64.

- Majid, N.A., Jelas, Z.M., Azman, N. & Rahman, S. (2010). Communication skills and work motivation amongst expert teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 7, 565-567.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2014). Öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esasları. *Tebliğler Dergisi*, (2678).
- Milli, M.S. & Yağcı, U. (2017). Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 286-298.
- Ocak, G. & Erşen, Z.B. (2015). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri algılarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1-19.
- Özerbaş, M.A., Bulut, M. & Usta, E. (2007). Öğretmen adaylarının algıladıkları iletişim becerisi düzeylerinin incelenmesi. *Abi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 123-135.
- Özşaker, M. (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri ve benlik saygılarının değerlendirilmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education (IJTASE)*, 2(3).
- Pehlivan, B.K. (2005). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir çalışma. *İlköğretim-Online*, 4(2), 17-23.
- Şahan, H. & Gönen, M. (2018). Farklı değişkenler açısından BESYO öğrencilerinin iletişim beceri düzeyleri ile atılganlık ilişkisinin incelenmesi. *The Journal of International Social Research*. 11(59), 825-829.
- Saracaloğlu, A.S., Yenice, N. & Karasakaloğlu, N. (2009). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerileri ile okuma ilgi ve alışkanlıkları arasındaki ilişki. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 187-206.
- Şenbakar, K. (2015). Elit boksörlerde iletişim becerilerinin incelenmesi/Investigation of elite boxers communication skills.
- Tepeköylü, Ö. (2007) Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim beceri algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Tepeköylü, Ö., Soytürk, M. & Çamlıyer, H. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin iletişim becerisi algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Sporometre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.
- Uğur, O.A. & Çolakoğlu, T. (2019). Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik davranışlarının iletişim becerileri ile ilişkisinin incelenmesi (Ankara ili örneği). *Journal of International Social Research*, 12(65), 892-898.
- Ulukan, H. (2012) İletişim Becerilerinin Takım ve Bireysel Sporculara Olan Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Uluoğlu, C., Şahin, F., Yüce, S., Yamaç, D., Güney, H.Z., Yalınay Çırak, M., Tekin, E., Çakır, N., Dursun, A. & Tunaoglu, F. S. (2007). temel iletişim becerileri: amaç ve öğrenim hedefleri "Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde dönem I uygulamaları". *Tıp Eğitimi Dünnyası*, 24(24), 39-45.
- Yılmaz, M., Üstün, A. & Odacı, H. (2009). Okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim beceri düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Giresun Üniversitesi Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 8-19.

Extended English Summary

Education is the most basic element that ensures the economic, social, cultural and scientific development of a country. It can be said that the increase in people's culture and welfare levels is directly proportional to their education. Thanks to education, people are cultured and socialized (Kartal and Afacan 2012; Büyükkaragöz and Çivi, 1997, Ertürk, 1997). In addition, education aims to raise productive and constructive individuals who can access, use, analyze, synthesize and evaluate information, have strong communication and critical thinking skills, research, question, internalize universal values, constantly renew themselves for today's society (Saracaloğlu et al., 2009). Education is the process of bringing about desired changes in the behavior of the individual through his own

experiences. Education has been discussed in many aspects from the point of view of teachers, students, and parents, who are the actors of the educational process. The teachers, who act as the catalyst of the system, are expected to raise knowledgeable and well-equipped individuals, and in order to achieve this, they need to have many skills and a broad perspective. Communication skills come to the fore when teachers transfer their field knowledge to students and create a learning environment. Teachers' communication skills gain importance in many aspects, from classroom control to the use of teaching methods and techniques, to interacting with students and parents. For this reason, teachers' communication skills come to the fore in the education system (Majid et al., 2010). Communication is the process of realizing the flow of information with a two-way interaction (Işık, 2016). The process consists of a sender, message, receiver, channel, and feedback (Ergin, 2020). The aim of communication is to understand the other party (Uluoğlu et al., 2007). As a result of the emergence of behavioral changes in communication, it can be said that education is an invariable part (Bolat, 1996). When we look at the studies that reveal the place and importance of communication in education in the literature, it is seen that teacher-student communication is directly proportional not only to the realization of learning but also to the student's interest in the lesson (Karagöz & Kösterelioğlu, 2008), and that the teacher's communication skills play an important role in the academic success of the students (Khan et al., 2017), that teachers who can use their communication skills effectively are successful in the classroom method (Gülbahar & Sıvacı, 2018), that it would be beneficial to add a communication lesson to the curriculum of teaching programs (Çevik, 2011), and it is necessary to develop communication skills due to its importance in education (Kılıçgil et al., 2009; Çetinkaya, 2011; Özerbaş et al., 2007; Gülbahçe 2010; Tepeköylü 2007; Dilekmen et al., 2008; Yılmaz et al., 2009; Pehlivan, 2005; Ihmeideh et al., 2010). Pedagogical formation refers to a short-term training program of pedagogical knowledge and skills for the teaching profession of individuals who graduate from programs in higher education institutions other than education faculties, in order to be appointed as teachers (Gün, 2020). Candidates who successfully complete the pedagogical formation certificate program conducted by the Council of Higher Education are entitled to teach by obtaining a teaching certificate (MEB, 2014). This study aimed to examine the communication skills of students who are studying in the physical education teaching department of the faculties of sports sciences and physical education and sports teacher candidates participating and pedagogical formation certificate program, according to demographic variables. For this purpose, it has been tried to determine the level of communication skills of the students, whether there is a differentiation in communication skills according to demographic variables such as gender, department of education, grade level, and pedagogical formation.

The study was designed as descriptive and quantitative. The sample of the study is 377 students, 145 female, and 232 male, from the departments of physical education and sports teaching, coaching education, and sports management, studying at Niğde Ömer Halisdemir and Çukurova Universities Sports Sciences Faculties in the 2019-2020 academic year (68.4% in the age range of 20-22, 61.3% in the physical education teaching department, 44.6% in the 4th grade, 61.3% did not take pedagogical formation). In the study, the "Communication Skills Assessment Scale" developed by Korkut Owen and Bugay (2014) and personal information forms were used as data collection tools. The scale is in 5-point Likert type, consisting of 4 sub-dimensions and a total of 25 items. The "Communication Principles and Basic Skills", the "Self-Expression", the "Effective Listening - Non-Verbal Communication", the "Willingness to Communicate" consist of sub-dimension 10 items, sub-dimension 4 items, (EDSOI) sub-dimension 6 items, and sub-dimension 5 items, respectively. Since the data did not show normal distribution, they were analyzed with non-parametric tests.

According to the findings obtained from the study, it is seen that the communication skills of the students of the faculty of sports sciences are generally high. According to gender, only "active listening-non-verbal communication sub-dimension" was found to differ. No significant difference was found according to the department variable. According to the grades of the students, a significant difference was determined in the "Self-Expression" sub-dimension only in favor of the 4th-grade students in the 2nd and 4th grades, and in favor of the 4th-grade students in the 3rd and 4th grades.

There is no significant difference in the sub-dimensions of communication skills according to the pedagogical formation status of the students.

Based on the findings of the study, it was seen that while the communication skills of the students studying in the faculties of sports sciences were generally high, the communication skills of the students of the teaching department and the students who participated in the pedagogical formation program were similar. It was concluded that female students and 4th-grade students had higher communication skills. In this study, the communication skills of the students who continue their education in the departments of sports sciences faculties were examined in terms of demographic characteristics. It can be suggested that similar studies be carried out in different samples and that the parameters that are thought to be effective in students' communication skills should be considered together. In addition, in future studies, the relationship between active athletes and non-athletes, which is not covered in this study, and the relationship between academic success and communication skills can be examined.